

Oponentní posudek diplomové práce

RUMPÍKOVÁ, Kristina. *Implementace Digital Object Identifier na univerzitách v České republice: zkušenosti a doporučení*. Praha, 2019. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Filozofická Fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví. Vedoucí diplomové práce: PhDr. Hana Landová, Ph.D.

Předkládaná práce popisuje systém Digital Object Identifier (DOI) a metodou dotazníku a polostrukturovaného rozhovoru mapuje jeho užívání na veřejných vysokých školách v České republice.

K obsahu práce

V teoretické části diplomantka popisuje systém DOI nejprve jako celek. Čerpá při tom zejména z příslušného standardu, *The DOI Handbook*.

V poznámce pod čarou 20 na str. 17 autorka uvádí, že dokumenty zpřístupněné výhradně pro vzdělávací účely nepodléhají autorskému zákonu. Přesnější by bylo říci, že je to právě autorský zákon, který pro tyto účely uděluje výjimku. Jedná se však o popis situace v USA a pokus o translaci do prostředí evropského a speciálně ČR může narazit na řadu rozdílů i nejasností.

Teoretická část dále pokračuje popisem jednotlivých registračních agentur. Zcela v souladu se stupněm jejich významnosti pro český akademický kontext je hlavní důraz kladen na agenturu Crossref a v menší míře též na DataCite.

V posledním odstavci na str. 26 se hovoří o tom, že nově se mohou stát členy registrační agentury Crossref též „investoři udělující granty“. Jde o ne příliš vhodný překlad termínu *funder*, obvykle se používá *poskytovatel podpory*, v kontextu Crossref tedy *poskytovatel podpory výzkumu*. Termín „instituce“ se také obvykleji používá pro organizace, ve kterých se výzkum provádí, tj. nejčastěji univerzity nebo výzkumné ústavy. To nejdůležitější však v práci vypadlo: objektem, pro který lze zaregistrovat DOI, může v tomto případě být výzkumný grant.

Ve zbytku tohoto oddílu jsou podle oficiálních pramenů popisovány další registrační agentury.

Praktická část práce začíná případovou studií popisující praxi přidělování DOI na Západočeské univerzitě. Celkově jde o úplný obraz, je však třeba vytknout poněkud volnou práci s nadpisy. Konkrétně obsahem pododdílu „Budoucnost“ je téměř beze zbytku popis minulosti Vydavatelství ZČU. Tento popis by bylo patrně vhodnější vyčlenit do zvláštního pododdílu. Po stránce obsahu však je tato kapitola zdařilá.

Následuje šestá kapitola, která prezentuje vlastní výzkum diplomantky, tj. přidělování DOI na českých veřejných vysokých školách. Začíná rešerší dosavadních výzkumů týkajících se přidělování DOI. Tato rešerše se České republice podle autorčiných slov vyhýbá, ale ne úplně. Hned první uváděná publikace, Boudry a Chartron (2016), přitom již ve svém abstraktu uvádí Českou republiku mezi zeměmi s nízkou mírou adopce DOI. Z neznámých důvodů autorka toto neuvádí, i když jinak věrně reprodukuje takřka celý abstrakt této práce. Je to záměr, nebo opomenutí? Zbytek rešerše se věnuje průzkumům situace v Číně a Africe.

Ve vlastním výzkumu hledá diplomantka odpověď na dvě výzkumné otázky formulované jako hypotézy. Jedna se týká důvodů nepoužívání DOI, druhá postihuje jeden parciální aspekt těch případů, kdy DOI používán je. Diplomantka si mohla klidně položit i další výzkumné otázky, materiálu pro jejich zodpovězení má nasbíraného dost.

Materiál je získán jednak pomocí dotazníku na vzorku osmnácti veřejných vysokých škol (z celkového počtu 26, tedy rozhodně dostačující počet), jednak pomocí polostrukturovaného rozhovoru se zástupci tří institucí. Samotný dotazník je uveden v příloze práce. Bohužel nejsou uvedena další výzkumná data, která při zpracování práce nejspíše vznikla: tabulka se sebranými anonymizovanými odpověďmi respondentů (aby bylo možno sledovat vztahy odpovědí na jednotlivé otázky) a přepisy polostrukturovaných rozhovorů.

Ve vyhodnocení dotazníku autorka vcelku zachovává anonymitu jednotlivých respondentských institucí, pouze ve třetím odstavci na str. 55 zveřejňuje odpověď s uvedením konkrétní univerzity. Jde patrně o opomenutí.

V sedmé kapitole autorka prezentuje „možný ideální“ postup spolupráce jednotlivých aktérů v procesu přidělování DOI a jeho registrace u Crossref. Jde o postup spoléhající na ruční registraci DOI a odpovídajících metadat, který funguje pro nízké počty přidělovaných DOI. Při vyšší frekvenci bude nezbytné využívat automatizovaných prostředků, které jsou již k dispozici: například Open Journal System. Ten se na některých českých univerzitách již s úspěchem používá. Uvedený postup lze tedy považovat spíše za návod pro instituce, které by s přidělováním DOI chtěly začít.

Osmá kapitola, nadepsaná *Závěr*, obsahuje esej na téma propagace používání DOI a jeho přínosů mezi studenty a akademiky a končí apelem k většímu sebevědomí knihovníků. Esej není vůbec špatný, ale do žánru odborné práce nezapadá. Předložené diplomové práci v každém případě chybí shrnutí.

Ke zpracování práce

Sloh práce je čtivý. Práce je po gramatické stránce v pořádku, až na pár případů, které se koncentrují v oddílu 6.1: „země, které ve velkém přidělovali ...“: mělo by být *přidělovaly* (ve druhém odstavci na str. 44); „státy ... přidělili“: mělo by být *přidělily* (tamtéž); „zpráva obsahu“ místo „správa obsahu“ (v předposledním odstavci na str. 46).

Odkazy na literaturu jsou korektní, zvolené zdroje jsou zcela odpovídající zaměření práce.

K vyhodnocení podobnosti závěrečné práce systémem Theses.cz

Systém Theses.cz našel jednu shodu v převzatém odstavci z webových stránek Knihovny ZČU; ten je v práci korektně citován. Zbylé shody jsou nesmyslné: jde o shody v názvech veřejných vysokých škol v ČR. Systém Theses.cz tedy v práci neodhalil žádné případy plagiarismu.

Celkové zhodnocení

Aspekt kvalifikační práce	Vysvětlení	Možné hodnocení	Hodnocení oponentem
metodologie a věcné zpracování tématu	Téma je zpracované v zásadě dobře, má však dílčí nedostatky. Použité metody jsou zvolené a, pokud je možno soudit, i provedené dobře. Doprovodné materiály k práci by měly být bohatší (tabulka s anonymizovanými odpověďmi z dotazníkového šetření, přepisy polostrukturovaných rozhovorů).	0-40 bodů	18 bodů
přínos a novost práce	Práce je v prostředí české informační vědy nová a je přínosná. Uvedené doporučení je relevantní, jen by bylo vhodné lépe popsat podmínky pro jeho nasazení.	0-20 bodů	13 bodů
citování, korektnost citování, využití inf. zdrojů	Zdroje jsou uváděny důsledně, citování je korektní. Zdroje jsou relevantní.	0-20 bodů	19 bodů
slohové zpracování	Slohové zpracování, skladba vět, rozsah práce jsou v pořádku. Odborný styl vyjadřování je taktéž v pořádku až na vložený esej. Práci chybí shrnutí.	0-15 bodů	8 bodů
gramatika textu	Občasné drobné chyby.	0-5 bodů	4 body
CELKEM		0-100 bodů	62 bodů

Předkládanou práci celkově hodnotím jako v zásadě vyhovující, avšak s několika nedostatky. Zhodnocení jejich závažnosti ponechávám na hodnotící komisi.

Jan Dvořák
ÚISK FF UK